

STRATEGIA 2013-2015

Tiedostavuutta ja hyvinvointia, aidolla asenteella ja osaamisella!

YAD ry:n toiminta-ajatus (missio)

YAD:n tarkoituksena on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena ehkäisevän huumetyön järjestönä, jossa yhdistyy vapaaehtois- ja ammattilaistyö. Yhdistyksen tavoitteena on ehkäistä huumausaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihteistä aiheutuvia haittoja. YAD:n osaaminen koostuu nuorten, toipuvien käyttäjien ja ammattilaisten asiantuntijuuksista, mikä näkyy toiminnassa.

Ideologinen arvolähtökohta, johon yhdistyksen toiminta pohjaa:

Oikeus hyvään ja onnelliseen, päihteistä riippumattomaan elämään

Toimintaympäristön analyysiä 2012

Yhdistyksen toimintakenttä on viime vuosien aikana kokenut merkittäviä muutoksia. Toimija- ja kohderyhmän vapaa-ajan ympäristöjen, ylipäätään vuorovaikutuksen, viestinnän ja tiedonhaun siirtyminen yhä kattavammin verkkoon ja sosiaaliseen mediaan on muokannut kenttää viime vuosina. Huumeita koskevan tiedonhankinnan, -käsittelyn ja suodattamisen taidot ovatkin noussemassa merkittävämpään asemaan kuin tiedon tarjoaminen sinänsä. Vaikka yhä useammat nuorille suunnatut toiminnot ja palvelut ovatkin verkossa, on samaan aikaan noussut esiin tarvetta ja tilausta perinteisemmälle yhteisöllisyydelle ja kasvokkain kohtaamisille.

Toimintaympäristöön vaikuttava yhteiskunnallinen ilmiö on vallitsevan elämäntavan kiireisyys, hektisyys ja vapaa-ajan tarjonnan lisääntynyt kaupallisuus sekä pirstaleisuus. Ne ovat osaltaan johtaneet siihen, että kansalaisjärjestötoiminta ja vapaaehtoistyö ovat olleet jo pidemmän aikaa muutoshaasteiden edessä. Pitkäjänteinen sitoutuminen yhteen järjestöön tai toimintaan on yhä harvinaisempaa ja tilalle ovat tulleet satunnaisosallistumisen muodot ja erilaisten osallistumistapojen valikointi yhä enemmän yksilöllisistä ja tilannesidonnaisista tarpeista käsin. Aatteellinen ehkäisevä huumetyö ei myöskään ehkä puhuttele tämän päivän avarakatseisia nuoria samaan tapaan kuin joskus aiemmin. Vaikuttaminen paremman elämän ja maailman puolesta sen sijaan ovat pinnalla nuorten arjessa, kunhan keinot ovat riittävän ajantasaisia ja vetoavia.

Huumausaineiden käytön yleisyydessä tai trendeissä muutokset näkyvät ennen kaikkea kannabiksen käytön ja kotikasvatuksen yleistymisessä ja arkipäiväistymisessä sekä asenteiden lieventymisessä. Ilmaista tai edullista "kukkaa" on yhä laajemmin tarjolla. Ja vaikka kotikasvatettu cannabis tarjoaakin ehkä paremman vaihtoehdon katukaupan tuontihaksiksi, on käytön lisääntyminen ongelma etenkin niille nuorille, joilla on jo muutakin alttiutta hankaluuksien kumuloitumiselle. Kannabiksen kokeilijoiden määrät hipovat jo 50%:ia nuorten aikuisten miesten ikäluokasta, mutta useimmille kokeilut jäävät kuitenkin kokeiluiksi tai muutamiksi käyttökerroiksi. Aihe on kuitenkin arkipäiväinen yhä useammalle. Kannabiksen ympärillä velloo monenlaisia vapauttamisvaatimuksia ja yhä aktiivisempaa kansalaiskeskustelua, joka edellyttää päihdealan toimijoilta osallistumista sekä kannanottojen ja toimenpide-esitysten linjaamista nykytilannetta vastaavalla tavalla.

Toinen ilmiö on synteettisten muuntohuumeiden lisääntyminen ja huumekaupan siirtyminen enenevästi verkkoon. Ongelmat näyttävät kasautuvan tietyille riskiryhmille, joissa päihteiden sekakäyttö on tyypillistä. Huumehoidossa lääkkeelliset menetelmät ovat viime vuosina syrjäyttäneet lääkkeettömiä hoitoja sekä yhteisohidollista laitoskuntoutusta, joskin hoidon monimuotoisuuden puolesta on alettu taas puhua enemmän.

Järjestökentän sisäisen muutoksen suunta on ollut toisaalta kohti selkeämpää profiloitumista ja kunkin toimijan omiin ydinosaamisiin keskittymistä. Tämä kehitys on ollut omiaan vähentämään toimintojen turhaa päällekkäisyyttä ja mahdollistanut keskittymisen kapeampiin asiantuntijuusalueisiin ja siten osin vähentänyt keskinäistä kilpailua ja nostanut esiin toisiaan täydentävien toimintojen ja yhteistyön merkityksen. Toinen vahva kehityssuunta on ollut voimavarojen yhdistäminen ja järjestöjen yhteenliittyminen parempaa vaikuttavuutta ja asiantuntija-asemaa tavoitellen. Järjestöuusioiden merkitys ja seuraukset ovat vielä arvioiden tasolla, mutta osviittaa on siitä, että pienten itsenäisten järjestöjen on yksinään vaikeampi tulla kuulluksi tai saada näkemyksiään julkisuuteen.

Kuntien säästöpaineeet ja kuntaliitoshankkeet ovat tuoneet epävarmuutta kunnallisen ehkäisevän päihdetyön järjestämiseen ja resursointiin, joka heijastuu myös järjestöjen tilanteeseen. Toisaalta järjestöjen palveluita tarvitaan enemmän kuin ehkä aiemmin, mutta samaan aikaan rakenteet ovat murroksessa ja taloudellinen tuki järjestöjen toiminnalle epävarmalla pohjalla. Sen sijaan RAY:n tuotot ovat kasvussa ja siltä osin järjestöjen perusrahoitus on suhteellisen vakaalla pohjalla.

Kaikkia edellä mainittuja tekijöitä YAD ry pyrkii huomioimaan pidemmän aikavälin suunnitelmissaan.

YAD ry:n visio kymmenen vuoden päähän

Vuoden 2022 päättyessä...

- YAD tunnetaan rohkeana ja ennakkoluulottomana toimijana, joka uskaltaa tehdä uusia avauksia ja tekee vaikuttamistyötään tavalla, joka ei taatusti jätä ketään kylmäksi!
- Kentän muutoksista huolimatta YAD on pystynyt säilyttämään ja vahvistamaan omaa paikkaansa muiden toimijoiden joukossa
- YAD:n ehkäisevän huumetyön asiantuntijuus ja asenne, jolla työtä tehdään, on arvostettua ja uniikkia!
- YAD:sta on muotoutunut ennen kaikkea hyvän elämän ja ihmisarvon puolestapuhuja!
- YAD on keskittynyt toiminnassaan ratkaisuihin ja voimavaroihin ja toimii myös sillanrakentajana vieden edustamiensa ryhmien (käyttäjät, toipuvat, nuoret) viestejä viralliseen päätöksentekoon!
- YAD:n tapa toimia vetoaa eri ihmisryhmiin, ja joukkoihin saadaan jatkuvasti mukaan uusia idearikkaita vapaaehtoistoimijoita. Yhdistys tarjoaa innostavia osallisuuden ja vaikuttamisen kokemuksia!
- Ilo, osaaminen ja luottamus omaan tekemiseen ovat toiminnan kantavia voimia!

Visio kolmen vuoden päähän

Vuoden 2015 päättyessä...

- YAD:lla on käytössään vapaaehtoistoiminnan ohjaukseen tuotetut tiimimallit, joiden ansiosta toiminta on helposti ohjattavaa, lähestyttävää & kiinnostavaa
- YAD:n vapaaehtoisten rekrytointiin, tukemiseen ja kouluttamiseen ollaan löydetty uusia toimivia ja ajantasaisia keinoja
- YAD tarjoaa selkeän vapaaehtoistointamallin kokemustaustaisille nuorille aikuisille
- YAD:n tukitoimintojen polku sekä toiminnan ja ohjauksen kriteerit ovat hahmottuneet selkeämmiksi
- tietoisuus huumausainekysymysten eri puolista sekä avoin ja realistinen keskustelu on lisääntynyt
- ehkäisevän työn ja valistuksen laatua on kehitetty ja valtakunnallisia yhtenäisiä suosituksia sovelletaan ympäri maata
- YAD:n toiminnassa mukana olevien motivaatiota, hyvinvointia ja itsetuntemusta on pystytty vahvistamaan
- huume- ja päihdehaittoja vähentäviin toimenpiteisiin on kiinnitetty yhteiskunnassa enemmän huomiota, myös viihdekäyttäjien osalta
- käyttötaustaisten ja käyttäjien kohtelu on parantunut ja leimaaminen vähentynyt
- päihdekasvatuksen toteuttamiseen YAD on tuottanut uusia menetelmiä, joita käytetään valtakunnallisesti eri ammattilaisten ja tahojen toimesta
- YAD:n toiminnan merkityksiä ja tuloksia on pystytty tuomaan paremmin esiin
- YAD-henki, aate ja asenne ovat kirkastuneet ja näkyvät myös ulospäin

Kantavia näkökulmia 2013-2015:

- Asiantuntijuuden kolmikanta: vapaaehtoiset nuoret, kokemustaustaiset toimijat, pätevät työntekijät
- Rohkeus ja ennakkoluulottomuus tehdä asioita ja ottaa kantaa myös perinteisestä poikkeavalla tavalla
- Osaamista ja hiljaista tietoa viedään toimintamalleihin ja menetelmiin -> työntekijöiden ja vapaaehtoisten etu
- Ihminen ja hyvä elämä keskiössä, ei niinkään aineet tai systeemi
- Toimintaa toteutetaan hyvällä asenteella ja ilolla
- Näkyvyyteen, tunnettuuteen ja oikeaan tietoon YAD:sta enemmän huomiota
- YAD = kansalais- ja vaikuttamistoimintaa sekä ehkäisevän huumetyön osaamista, tuotteita & palveluita

Kohderyhmät 2013-2015

- nuoret alle 25v
- riskiryhmät
- toipuvat päihde-/huumetaustaiset nuoret aikuiset
- ammattilaiset, nuorten parissa toimivat

YAD:n toimintamuotojen jäsenitys 2013-2015

Toiminto	Tavoite	Keino	Mittari
Vapaaehtoistoiminta	<p>Vapaaehtoistoiminnan aktivointi & määrän ja (tasa)laadun lisääminen/ ylläpito</p> <p>Motivoituneet ja hyvinvoivat vapaaehtoiset</p> <p>Vapaaehtoisten osallisuuden muodot selkeitä ja mielekkäitä</p> <p>Hukkaresurssien minimointi</p>	Tiimiohjausmalli	<p>Määrälliset & laadulliset</p> <p>Onko malli valmis? Toimiiko se?</p>
Tukitoiminta & kokemusasiantuntijuus	<p>Kehittää päihdekasvatuksen malli, joka hyödyntää kokemustaustaa, vapaaehtoistyön malli toipujille, kokemustieto esiin</p> <p>Lisätä kokemustaustaisten vapaaehtoisten määrää</p> <p>Muun tukitoiminnan selkiytyminen (tukimuodot+polku+markkinointi)</p> <p>Tukityöllistämisen kehittäminen</p>	<p>Kehittämishanke</p> <p>Muu linjaus + mallinnus</p> <p>Tukityöllistettyjen ohjausmallin ja standardien luominen</p>	<p>Määrälliset & laadulliset</p> <p>Onko malli valmis? Toimiiko se?</p>
Viestintä	<p>Viestintäkokonaisuuden suunnitelmallisuus ja hallinta -> lisää näkyvyyttä, tavoitavuutta, vaikuttavuutta</p> <p>Kohdentaa viestintää aiempaa paremmin</p> <p>Hyödyntää viestintää toiminnan markkinoinnissa</p> <p>Tuoda esiin käyttäjien ja toipujien ääntä</p>	<p>Suunnataan resursseja tiedottajan palkkaamiseen</p> <p>Panostetaan SoMeen</p> <p>Tuottamalla yhä huppeampaa asennemateriaalia</p> <p>Tarjotaan kanavia tuoda esiin kokemustietoa eri tavoin (blogit, materiaalit jne)</p>	<p>Arvioidaan näkyvyyttä ja tunnettuutta, erilaiset tilastot</p> <p>Medianäkyvyys</p> <p>Palautteet</p> <p>Imagoselvitys?</p>
Asiantuntija- ja kehittämistoiminta	<p>Vahvistaa omaa asiantuntijuusasemaa, vaikuttaa yhteis- ja verkostotyön kautta</p> <p>Siirtää päihdekasvatusvastuuta ja osaamista lähikasvattajille</p> <p>Kehittää ehkäisevän päihdetyön sisältöjä</p>	Tuottaa lisäarvoa ept -työhön menetelmien ja koulutusten & kannanottojen kautta	Arvioidaan YAD:n roolia valtakunnallisena vaikuttajana ja asiantuntijana verkostoissa, palautteen, yhteydenottojen, materiaalien ja menetelmien suosion pohjalta

Tavoitteita ja keinoja vision ja strategian toteuttamiseen 2013-2015

Resurssit 2013-2015

- 4 päätoimista vakityöntekijää + oppisopimustyöntekijä + mahd. osa-aikaisia (RAY:n ja kuntien rahoituksella)
- Projektityöntekijöitä (hankerahoitusten mukaan)
- Ulkopuolinen varainhankinta (tavoitteena kattaa vähintään 1:n työntekijän kustannukset)
- Hallitus
- Työllistetyt (työelämävalmennus, työharjoittelu, työkokeilu), kokemustaustaisuus
- Yhdyskuntapalvelijat, kokemustausta
- Opiskelijat (sovittujen kokonaisuuksien/projektien/selvitysten toteuttajina)
- Vapaaehtoistiimien toimijat + paikkarien jäsenet+ verkkoyhteisöjen jäsenet
- Yhteistyö viihdekäyttäjien / kannabisaktiivien kanssa
- Yhteistyön tiivistäminen resurssien lisääjänä / toimintojen mahdollistajana, verkostot

Talous:

- RAY -yleisavustus + hankeavustukset
- Toimintokohtaiset kohdeavustukset (säätiot, OKM)
- Kuntien järjestöavustukset paikallisosastoille (erityisesti toimistopaikkakunnat)
- Oma tuotemyynti, materiaalit, aineistot
- Varainhankinta valitun yhteistyökumppanin kanssa

Osastrategiat / suunnitelmat

- Viestintästrategia laaditaan strategiakauden aikana

Liitteet: 1) Yhdistyksen arvot ja periaatteet 2) Millainen YAD?